

Den 6 januari : Philipp meddelade att en transport nya fångar lär komma tillbaka till Tyskland imorgon enligt vad Lorentzon fått veta ,Man väntar att en person vid namn Stenzel , som uppges ha sammanträffat med Raoul 1953, skall tillhöra denna kontingent . En man från statspolisen reser ner i kväll för att ta upp vittesmål . sammanställningen av de hittills inkomna vittnesmålen väntas bli färdig den 16 januari och justitierådet Sterzel har förordnats att granska dem och avgiva utlåtande över dem .

Den 7 januari: Av den fångkontingent som väntats till Friedland, har enligt meddelande av Philipp , endast ett tjugotal framkommit. Tretton sjuka fångar av kontingenten har tillsvidare stannat i Öst-Tyskland , Det antages att de vittnen man väntar på befinner sig bland dem .

Den 11 januari : Philipp har meddelat att de 13 frigivna fångar som tillhör den senaste kontingenten , men stannat i Öst-Tyskland , nu kommit fram till ~~Fried~~ Friedland. De vittnen som vi väntat på , hade emellertid inte befunnit sig bland dem .

Den 12 Januari: Enligt telefonmeddelande från Philipp har Stenzels fru fru fått ett brev från honom , där han säger att han inte behövde fara med sjuktransport som de tretton senast anlända begagnat , utan skulle komma med nästa transport. Vi ha under årens lopp fått uppleva många desillusioner och få bereda oss på att han antingen inte kommer eller att han kommer men inte har några upplysningar att lämna.

Den 15 januari : Se'n Stenzel nu äntligen kommit fram till Friedland , har det vid förhör visat sig att han inte kommer ihåg någonting .Då ryssarna hållit honom kvar så långt efter flertalet av de andra hemsända fångarna är det inte uteslutet att de begagnat tiden för att ge honom en särskild behandling, som berövat honom minnet av vad som hänt honom. .

Den 20 januari : Philipp och jag hade i dag begärt att få träffa Arne Lundberg då vi ansåg att den nya noten till ryssarna snart måste avgå , Vid sammanträffandet förklarade denne att arbetet med sammanställningen av vittnesmålen skulle bli färdig om en vecka , varefter den skulle granskas av tre justitieråd. som skulle utlåta sig i frågan . den skulle se'n överlämnas till ryssarna med en not, varvid skulle göras klart för dem att en fortsatt negativ inställninge från dessas sida skulle avsevärt försämra relationerna med Sverige. Både stats- och utrikesministrarna vore beredda att taga risken av en sådan försämring. Beträffande Stenzel antog Lundberg att han blivit utsatt för s.k. hjärntvättning. vilket fallet varit med amerikanska flygare , som förra året återvänt från kinesisk fångenskap . Man skulle emellertid förhöra honom på nytt längre fram, när resultatet av hjärntvätten kunde antas ha gått över. Philipp föreslog att en tysk läkare , som han kände , skulle närvara vid det förnyade förhöret. .

Den 4 februari. Sammanställningen av vittnesmålen beträffande Raoul har dragit ut på tiden, vilket varit påfrestande. Den senaste anledningen till försening är att man velat att vittnena själva skulle underteckna varför två ombud från UD rest omkring till deras hemorter i Tyskland för detta ändamål. Nu tycks den saken vara klar och hela dossiern har överlämnats till två f.d. justitieråd Lih och Eklund, som efter granskning av densamma uttalat att det föreligger full bevisning att Raoul befunnit sig i ryska fängelser från januari 1945 till mars 1947. Denna tidsbegränsning tycker Philipp med all rätt göra utlåtandet värdelöst. Det lär emellertid vara utsikt till att justitieråden skall formulera om utlåtandet så att tidsbegränsningen framåt i tiden bortfaller. Philipp anser det vara betänkligt att låta den note, som nu skall avsändas, åtföljas av de nu insamlade vittnesberättelserna då dessa endast avse åren 1945-1947 och således visa ryssarna att vi inte ha några bevis för senare år. Lundberg som varit inställd på att medsända vittnes berättelserna, lär vara irriterad av Philipps invändningar.

Den 9 februari. Journalisten Heinz Bornscheim, Berlin - Steglitz, Buggestrasse 15. har varit här i Stockholm och låtit intervjua sig för tidskriften "Se". Enl. intervjun bedyrar han att hans uppgifter om Tamvelius sammanträffande med Raoul i Weizsäck (Tajjet) år 1953 är sanna samt åberopar att en annan hemvänd fånge vid namn Diedrich kan bestyrka detta. Denne har tidigare varit hörd och förklarar att Bornscheims uppgifter är ovederhäftiga. Nu har han hörts en gång till och haft samma uttalanden,

Den 11 februari: Philipp har vid telefonsamtal med Lorentzon ang. notens formulering lyckats få ur honom att UD funderar på att inte skicka någon ny not nu utan i stället begära att få skicka två UD tjänstemän till Ryssland för att försöka spåra upp Raoul i fängelserna. Anledningen till detta egendomliga uppslag är att italienska Röda korset fått tillstånd att undersöka förhållandena i ett fånlag^ger i Ryssland, där italienska krigsfångar fortfarande är intagna. Tydligt hoppas UD på att på detta sätt komma ifrån konsekvenserna av den not som man utlovat, Även om tillstånd skulle ges ^{åt} två underordnade tjänstemän att söka efter Raoul i alla Rysslands fängelser är det osannolikt att dom skulle lyckas få tag på honom och se'n de återkommit med oförrättat ärende, kommer väl UD att anse att ingenting mer kan göras åt saken, . Det hela är ett accepterande av ryssarnas oförskämda inställning att det är vi och inte ryssarna som skall taga reda på var Raoul finnes. Lundberg har talat med Philipp att han önskar ett sammanträde med ossoch han ämnar tydligen då lägga fram detta nya förslag. Philipp anser naturligtvis att ^{man} bör avvisa detta förslag, men förklarar samtidigt sig vara villig att resa till Ryssland med en av tjänstemännen.

Den 16 februari: I dag kom Lundberg, Lorentzon och Philipp ut hit till det överenskomna mötet mellan UD och familjen, Lundberg förklarade att det insamlade bevismaterialet bevisade att Raoul från och med den 13 januari 1945 varit omhändertagen av ryssarna, att han varit intagen i Lefotovskaja fängelset till

febr. 1947 men då förts därifrån och att N.K.V.D. i samband därmed ~~tycks~~ tycks ha flyttat bort alla fångarna, som delat cell med Raoul och hans chaufför Langfelder. Med hänsyn till att svenska UD avsänt en notan Raoul i dec. 1946, ansåg Lundberg att det var möjligt att N.K.V.D., som varit närmast ansvarig för Raouls fängslande och som genom noten fått reda på allvaret med denna åtgärd, velat dölja Raouls fängelsevistelse och sopa igen spåren därav inte bara för de svenska myndigheterna utan utan också för de ryska civilmyndigheterna. Det vore därför inte helt uteslutet att sistnämnda myndigheter saknade kännedom om Raouls vistelse i ryska fängelser, vilket gav anledning antaga att Raoul skulle omedelbart hemsändas om man finge tag i honom - såsom Bulganin försäkrat, Lundberg hade avsett att bifoga noten de vittnesberättelser som man insamlat. Då emellertid Philipp ansett det olämpligt att visa ryssarna att berättelserna endast avsåge tiden jan 1945- feb. 1947, ville Lundberg nu inskränka notens bilagor till 1) justitierådets utlåtande, varvid förutsattes en omformulering så att tidsbegränsningen borttages och 2) Richters vittnesmål, vilket var det kronologiskt första och även utvisade att Raoul varit intagen i ~~Butyaka~~ ^{Butyaka} fängelset innan han överfördes till Lefortovskaja, samt eventuellt 3) två andra vittnesmål vari angavs namnen på förhørsledare i fängelset vilket möjligen kunde ge de ryska myndigheterna någon ledtråd för Raouls efterforskande, om desamma verkligen vore okunniga om hans vistelseort. Dessa namn kunde också muntligt meddelas av Sohlman i samband med notens överlämnande liksom också numret på Raouls cell nr 203 i Lefortovskaja. Man tänkte sig också att två tjänstemän från UD, förslagsvis Jarring och Lorentzon skulle skickas till Moskva för att visa det insamlade materialet för tjänstemän i de ryska UD så att man där fick klart för sig risken för att detsamma blev offentliggjort i en vitbok. Enl. Lundbergs uppfattning skulle materialets offentliggörande få en mycket stark verkan. Från vår sida framhölls önskvärdheten att noten avsändes snarast möjligt, och att den avfattades i så bestämda ordalag som möjligt med hot om bevismaterialets offentliggörande. Vi framhöll att hotet om bevismaterialets offentliggörande skulle ha större verkan än om ryssarna tidigare skulle ~~skulle~~ delges detsamma särskilt med hänsyn till att detsamma omfattade bara ett par år, och vi ställde oss därför tveksamma till förslaget att det skulle delges ryssarna på förhand. På fråga förklarade Lundberg att noten skulle avsändas inom 14 dagar och att man ^{var} beredd att den skulle kunna medföra en konflikt. Det diskuterades slutligen om Philipp skulle i intervju form i tidningen "Vi" taga upp frågan om en eventuell dödförklaring av ~~av~~ Raoul från ryssarnas sida och därvid uttala att ryssarna borde inse att en sådan dödförklaring inte skulle förbättra ryssarnas sak. Lundberg sade sig inte längre vara oro-

lig för att ryssarna skulle lämn-a dödsattest betr, Raoul , Det tidigare fall då detta förekommit sid 33, 8 (juli 1954), hade gällt en annan statsminister (L. vägrade nämna statens namn) som ryssarna tagit men om vilken hemstatens myndigheter lämnat detaljerade uppgifter om hans vistelseort i Ryssland Ryssarna hade då sänt en dödsattest som mycket väl kunde ha varit riktig. Om man nu, såsom Philipp ifrågasatte, offentligt uttalade, att ryssarna skulle vara för kloka att lämna en dödsattest betr. Raoul därför att de därmed erkände att deras tidigare förnekanden om all kännedom om honom vore lögn , och att aktionen för ^{Raoul} därefter skulle fortsättas i skärpt form , kunde ett sånt uttalande leda till att, om ryssarna det oaktat kom med en dödsattest , denna kunde uppfattas som en avslutning av affären . Lundberg omnämnde att ryssarna bevisligen vid två tillfällen skickat provokatörer betr. Raoul. Dels hade minister Allard , medan han tjänstgjorde i Budapest , uppsökts av en person som omvittnat att Raoul omkommit i Budapest , och dels hade Tolstoy , som tydligen är en rysk agent , omedelbart före Gromykos besök i Stockholm i febr, 1955 genom minister Danielsson sänt ett intyg av liknande innehåll .

Lundberg överlämnade vidare en avskrift av det utlåtande som f.d. justitieråden Eklund och Lind avgivit beträffande det insamlade materialet . Utlåtandet var av följande lydelse . . (Avslutningen ändrad enl. Philipps förslag)

Undertecknade, förutvarande ledamöter av Högsta Domstolen i Sverige, hava tagit del av ett tjugotal upptecknade utsagor , som avgivits vid samtal med från sovjet-rysk fångenskap återvända italienska , schweiziska , tyska, ungerska och österrikiska medborgare samt statslösa personer .

Utsagorna hava avgivits inför medlemmar av den svenskautrikesförvaltningen och den svenska statspolisen och äro , då omständigheterna vid avgivandet det medgivit , legaliserade av notarius publicus .

Av de instruktioner, som utrikesdepartementet givit de uppgifthämtande personerna och av dessas promemorier över de förda samtalen samt av de undertecknade och legaliserade utsagorna framgår att varje utsaga utgör en självständig och självmant avgiven berättelse, Innehållet i utsagorna har sålunda icke rönt påverkan av frågor eller annat som kunnat vara ägnat att förtydliga eller förvanska berättarens egen sinnebild av de händelser de själv upplevat och skildrat. Utsagorna som huvudsakligen återgiva upplevelser i fångelse i Sovjetunionen , äro för övrigt rika på detaljer av den sort att kännedom därom ej gärna kunnat vinnas på annat sätt än genom personlig erfarenhet eller kontakt med fångar under fängelsetiden .

